

امام حسین(ع) حقیقت توحید را عینی نشان داد

حجت‌الاسلام والمسلمین سروش محللاتی ضمن اشاره به این نکته که رمز قرآن توحید عملی است به این مطلب تصریح کرد که امام حسین(ع) چگونه توانست حقیقت لاله الا الله را در عینیت جامعه نشان دهد.

حجت‌الاسلام والمسلمین سروش محللاتی ضمن اشاره به این نکته که رمز قرآن توحید عملی است به این مطلب تصریح کرد که امام حسین(ع) چگونه توانست حقیقت لاله الا الله را در عینیت جامعه نشان دهد.

به گزارش اینکنا، مراسم سوگواری شب تاسوعا پانزدهم مرداد با سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین محمد سروش محللاتی در مجمع دینی احیای فضیلت برگزار شد که خلاصه آن را در ادامه می‌خوانید.

موضوع صحبت من قرآن به عنوان رمزی است که توسط امام حسین(ع) گشوده شده است. شاید بسیاری از شما برای اولین بار است این تعبیر را می‌شنوید. چه نسبتی بین امام حسین(ع) و رمز قرآن وجود دارد.

این تعبیر و این موضوع برگرفته از تعبیری است که اقبال لاهوری درباره امام حسین(ع) در شعر خودش به کار گرفته است و من از آنجا اقتباس کردم. اقبال سنی مذهب است ولی از ارادتمندان به اهل بیت(ع) و به ویژه امام حسین(ع) است. ایشان اشعاری دارد و در ضمن آن اشعار این تعبیر را به کار می‌برد که «رمز قرآن از حسین آموختیم/ ز آتش او شعله‌ها افروختیم». مصرع دوم ناظر به حماسه کربلا و تأثیری است که این حماسه در طول تاریخ بشریت داشته است اما مصرع اول مربوط است به آموختن رمز قرآن از امام حسین(ع).

این تعبیر گویای آن است که اولاً قرآن دارای رمز است و کسی می‌تواند به درک درست از قرآن نائل شود که این رمز را بشناسد. پیشفرض دوم این است که این رمز برای ما مسلمانان دستیافتنی است و رمزی نیست در اختیار افراد خاصی باشد و ما از دریافت آن محروم بمانیم. با توجه به این دو پیشفرض ادعا می‌شود جریان امام حسین(ع) آن رمزی است که برای ورود به قرآن کاربرد دارد.

همه اینها جای بحث است. وقتی می‌گوییم قرآن رمز دارد یعنی چه؟ آن رمز برای ورود به قرآن چیست؟ امام حسین(ع) با اقدام خود چگونه آن رمز را در اختیار ما قرار داد؟ من این نکات را در بحث امشب خدمت شما ارائه می‌کنم. ابتدا باید ببینیم رمز قرآن چیست، ثانیاً ببینیم امام حسین(ع) چگونه این رمز را در عاشورا و در کربلا در اختیار بشریت قرار داد؟ رمز قرآن عبارت است از توحید و بندگی خدا

قرآن یک کتاب است. خواندن این کتاب نیاز به هیچ اسم رمزی ندارد. گشودن این کتاب و ورود به این متن از نظر فهمیدن معانی کار سخت و دشواری نیست. اینطور نیست تصور کنید یک دستگاه کامپیوتر یا یک گوشی موبایل است که اگر رمز آن را نداشته باشید نتوانید به اطلاعات آن دست پیدا کنید. در این مرحله نیاز به رمز وجود ندارد. اما برای معرفت عمیق تر، نیاز به رمز است. به این معنا دستیابی به روح قرآن و حقیقتی که پشت الفاظ آن وجود دارد، نیازمند رمز است. این مطالب با خواندن قرآن به راحتی به دست نمی‌آید. اگر کسی درکی از آن حقیقت والا داشته باشد می‌تواند به سهولت همه قرآن را به درستی بفهمد. آن رمز عبارت است از توحید و بندگی خدا. عنصر اصلی این کتاب از آغاز تا انتها دعوت به خدا است و اگر کسی این رمز را دریافت کند یعنی حقیقت توحید را بفهمد، به درک همه قرآن نائل شده است.

در مسئله خدانشناسی دو مسئله داریم. مسئله اول این است که حق تعالی خالق این نظام هستی است. در این بحث نظری مشرکین هم با ما همراه بودند. فراق و جدایی در مسئله پرستش و توحید عملی است. مشرکین بت‌ها را واسطه بین خود و خدا می‌دانستند. آنچه مهم است درک درست از عبودیت است و آنچه امام حسین(ع) انجام داد و راه را به روی ما باز کرد برای اینکه حقیقت قرآن را بفهمیم همین موضوع توحید عملی است. توحید عملی به انسان چه می‌آموزد؟ به انسان می‌آموزد فقط و فقط در برابر حق تعالی تسلیم باشد. اینجا است که مسئله توحید در عبودیت مطرح می‌شود و اصلاً شعار اساسی اسلام ناظر به توحید در عبودیت است یعنی معبودی غیر از خدا نیست.

حالا ببینید آنچه در اشعار اقبال لاهوری آمده است چه زیبا این مطلب را بیان می‌کند که رمز قرآن چیست و چه نسبتی میان این رمز و امام حسین(ع) وجود دارد:

بر زمین کربلا بارید و رفت
لاله در ویرانه ها کارید و رفت
تا قیامت قطع استبداد کرد
موج خون او چمن ایجاد کرد
تیغ بهر عزت دین است و بس
مقصد او حفظ آیین است و بس
ماسوی الله را مسلمان بنده نیست
پیش فرعونى سرش افکنده نیست
خون او تفسیر این اسرار کرد
ملت خوابیده را بیدار کرد
تیغ لا چون از میان بیرون کشید
از رگ ارباب باطل خون چکید
نقش الا الله بر صحرا نوشت
سطر عنوان نجات ما نوشت

بعد از اینکه اقبال مسئله توحید را مطرح می کند که حقیقت توحید تسلیم در برابر حق و گردنکشی در برابر مدعیان الوهیت است می گوید: رمز قرآن از حسین آموختیم. چه کسی حقیقت لا اله الا الله را در عینیت جامعه نشان داد؟ گوینده لا اله الا الله به زبان فراوان است ولی چه کسی در برابر مدعیان الوهیت که می خواستند همه انسان ها را به بردگی خود بگیرند ایستاد و مقاومت کرد؟ او کسی جز امام حسین(ع) نبود. ای کاش به جای اشعار کم مضمون نسل ما با این مضامین عالی در تبیین حرکت امام حسین(ع) آشنا بود. این بخش اول عرض من بود.

در بخش دوم می خواهم مستندات قرآنی همین مطلب را عرض کنم که حقیقت عبودیت و بندگی چیست و اگر کسی واقعا بهره ای از بندگی خدا داشته باشد در برابر مدعیان الوهیت چگونه ایستادگی و مقاومت می کند. قرآن کریم عبودیت و بندگی خدا را اصل مشترک دعوت همه انبیا می داند چون قرآن کریم می فرماید: «لقد بعثنا فی کل امه رسولا»، ما در هر امتی پیامبری مبعوث کردیم. چرا؟ «ان اعبدوا الله و اجتنبوا الطاغوت». همه آمدند به انسان بگویند فقط بندگی خدا کنید و از طاغوت اجتناب کنید. این فصل مشترک پیام همه انبیا است. اعتقاد به الوهیت در سطح مبدا برای آفرینش کفایت نمی کند و باید این اعتقاد در مقام عمل انسان را موحد کند. موحد کیست؟ موحد کسی است که در برابر غیر خدا سر تسلیم فرود نمی آورد و خضوع نمی کند.